

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii dla uczniów szkół podstawowych
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap rejonowy – data: 30. 11. 2020 r.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu na **TEŚCIE** swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. **Nie wpisuj** swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 10 stron i zawiera 19 zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Pracuj samodzielnie.
9. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
10. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **60 minut**.

KOD UCZNIA -

ZADANIE I (0 – 6 p.) Do tabeli wpisz słowa, których wyjaśnienia znajdują się poniżej. Wybierz odpowiedzi z ramki. UWAGA! Pojęć jest więcej, niektóre nie pasują!

Świątynie kilkupiętrowe, górujące nad miastem i udzielające schronienia mieszkańcom, budowane na terenie Mezopotamii.	
Pismo używane w starożytnym Egipcie w świątyniach, grobowcach.	
Inaczej „umiłowanie mądrości”, dziedzina nauki, która powstała w starożytnej Grecji.	
Rynek, główny plac w miastach starożytnej Grecji.	
Obrazy wykonane z drobnych kamyczków, kawałków szkła lub ceramiki.	
Wodociągi, którymi dostarczano wodę do miast w Imperium Rzymskim.	

*filozofia * arabeski *akwedukty * zikkuraty * terminy * hieroglify * *agora * mozaika * piramidy * forum *
--

ZADANIE II (0 – 4 p.) Wybierz poprawne zakończenia zdań. Postaw znak „X” przy wierszu z właściwą odpowiedzią.

Pierwsze pismo wymyślili	☐	Egipcjanie.
	☐	Sumerowie.
Wcześniej powstał/powstało	☐	Kodeks Hammurabiego.
	☐	Prawo XII Tablic.
W pierwszym okresie istnienia Rzym był	☐	królestwem.
	☐	republiką.
Wcześniej powstała religia	☐	chrześcijańska.
	☐	judaistyczna.

ZADANIE III (0 – 6 p.) Uzupełnij poniższy tekst. Wskaż prawidłową odpowiedź.

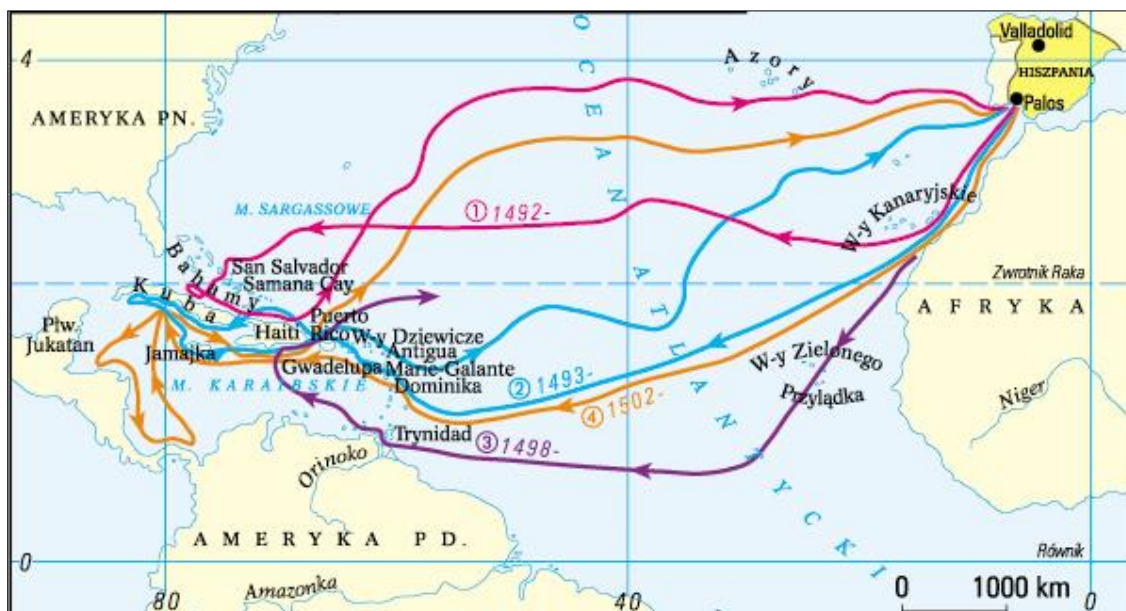
Mahomet urodził się w mieście Mekka. Podczas swoich handlowych podróży poznał dokładnie zasady wiary chrześcijańskiej i judaizmu. Pod wpływem tych doświadczeń stworzył nową monoteistyczną religię - (buddyzm, islam), której wyznawcy czcili boga o imieniu (Allah, Jahwe). W 622 roku przeniósł się do miasta (Mekka, Medyna). Po śmierci Mahometa w 632 roku dokonano wyboru jego następcy, który przyjął tytuł (kalif, król). Taki tytuł przysługiwał odtąd władcom państwa arabskiego. W wyniku podbojów Arabowie stworzyli ogromne państwo obejmujące tereny Azji, północnej Afryki. Na początku VIII wieku Arabowie podbili państwo Wizygotów na Półwyspie (Iberyjskim, Apenińskim). Dalsza ekspansja Arabów w głąb kontynentu europejskiego została powstrzymana przez Franków, którzy pokonali ich w roku (723, 732) w bitwie pod Poitiers.

ZADANIE IV (0 – 10 p.) Do każdego z poniższych zdań przygotowano po cztery odpowiedzi. Tylko jedna jest prawdziwa. Do tabeli pod pytaniami wpisz odpowiednio litery oznaczające prawidłowe odpowiedzi.

1. Na czele kościoła chrześcijańskiego w Cesarstwie Bizantyjskim stał:
 - A. kapłan,
 - B. papież,
 - C. patriarcha,
 - D. biskup.
2. Traktat w Verdun podzielił monarchię Karola Wielkiego pomiędzy jego:
 - A. braci,
 - B. synów,
 - C. kuzynów,
 - D. wnuków.
3. Pierwszym władcą Świętego Cesarstwa Rzymskiego koronowanym na cesarza w 962 roku był:
 - A. Ludwik Niemiecki,
 - B. Otton I Wielki,
 - C. Otton II,
 - D. Otton III.
4. Pierwszym zakonem, który powstał w Europie Zachodniej w VI wieku był zakon:
 - A. cystersów,
 - B. benedyktynów,
 - C. franciszkanów,
 - D. dominikanów.
5. W ustroju feudalnym władca państwa był najwyższym seniorem, czyli:
 - A. suzerenem,
 - B. suwerenem,
 - C. wasalem,
 - D. lennikiem.
6. Uroczystość w czasie której wasal składał seniorowi przysięgę wierności nazywała się:
 - A. unia,
 - B. przywilej,
 - C. feudum,
 - D. hołd lenny.
7. Cechą charakterystyczną kościołów budowanych w stylu romańskim były:
 - A. wysokie, strzeliste wieże,
 - B. małe okna zakończone łukiem półpełnym,
 - C. rozety umieszczane nad wejściem,
 - D. sklepienia krzyżowo – żebrowe.
8. Rozłam kościoła chrześcijańskiego w XI wieku nazywany jest:
 - A. schizmą wschodnią,
 - B. schizmą zachodnią,
 - C. wyprawą krzyżową,
 - D. reformacją.
9. Krucjaty rozpoczęły się z inicjatywy papieża:
 - A. Grzegorza VII,
 - B. Innocentego III,
 - C. Aleksandra II,
 - D. Urbana II.
10. Spór o inwestyturę pomiędzy papieżem Grzegorzem VII a cesarzem Henrykiem IV miał miejsce w:
 - A. X wieku,
 - B. XIII wieku,
 - C. XI wieku.
 - D. XII wieku,

ZDANIE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ODPOWIEDŹ										

ZADANIE V (0 – 4 p.) Na podstawie analizy mapy uzupełnij zdania umieszczone poniżej. Wskaż prawidłową odpowiedź.

Źródło: <https://mm.pwn.pl/ency/jpg/583/l/md0076.jpg>

- Mapa przedstawia wyprawy żeglarza
(Vasco da Gamy, Krzysztofa Kolumba, Ferdynanda Magellana).
- Łącznie żeglarz zorganizował (cztery, trzy, dwie) wyprawy w tym kierunku.
- Wszystkie wyruszyły z Europy z (Portugalii, Francji, Hiszpanii).
- Między pierwszą a czwartą wyprawą upłynęło (pięć, dziesięć, piętnaście) lat.

ZADANIE VI (0 – 5 p.) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Do tabeli wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

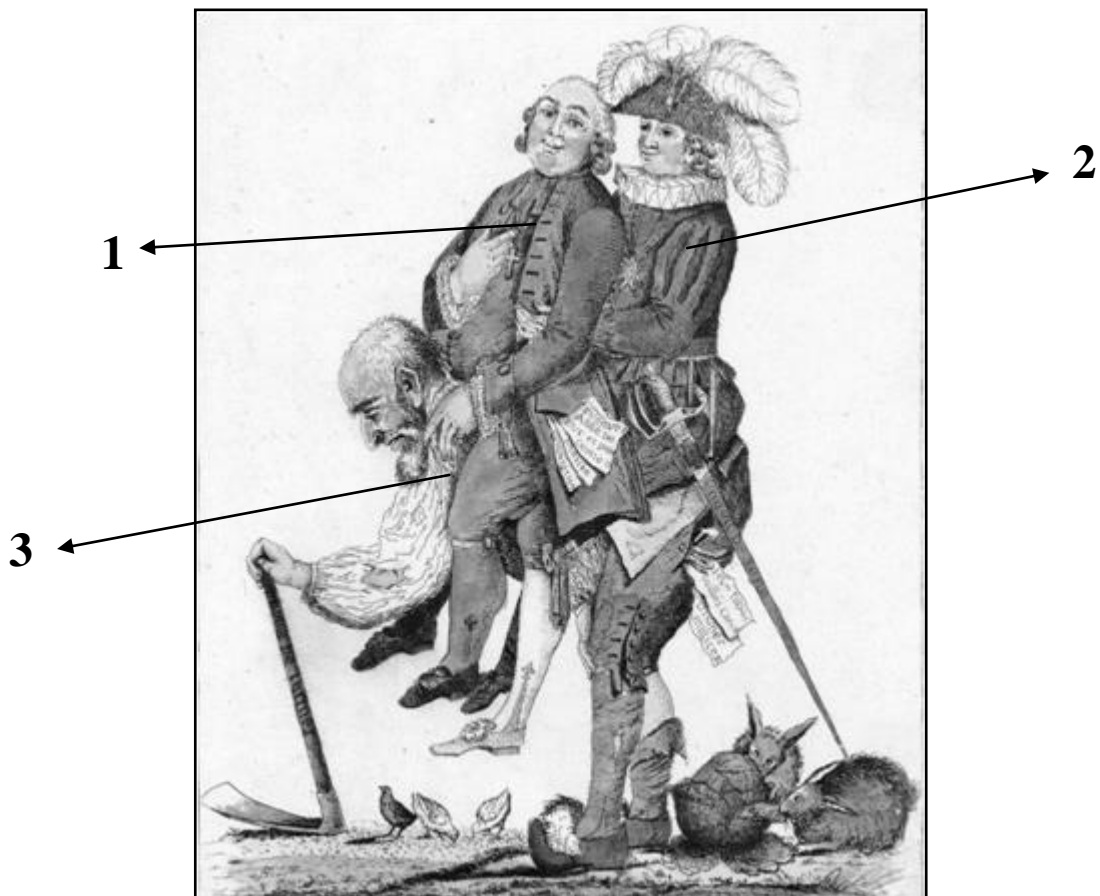
Sobór w Trydencie miał miejsce w XV wieku.	
Sobór trydencki trwał z przerwami 18 lat.	
W czasie obrad soboru trydenckiego zaakceptowano nauki Marcina Lutra.	
Dzieła naukowe, które nie były akceptowane przez Kościół katolicki miały być umieszczane w indeksie ksiąg zakazanych.	
W trakcie obrad soboru trydenckiego został utworzony zakon jezuitów (Towarzystwo Jezusowe).	

ZADANIE VII (0 – 3 p.) Przeczytaj informacje umieszczone w tabeli. Wybierz nazwisko filozofa, o którym mowa, dokończ zdanie pod tabelą.

(1712 – 1778), wybitny francuski filozof; autor dzieła „Umowa społeczna”, w którym zawarł poglądy na temat powstania i rozwoju społeczeństwa oraz władzy państwowej opartej na zgodzie rządzonych.	DIDEROT, ROUSSEAU
(1689 – 1775), francuski prawnik, myśliciel, pisarz polityczny; w swym dzieła „O duchu praw” wyłożył teorię dobrze rządzonego i praworządnego państwa, które opiera się na zasadzie trójpodziału władz.	MONTESKIUSZ, WOLTER

Obaj filozofowie byli przedstawicielami epoki (OŚWIECENIA, RENESANSU).

ZADANIE VIII (0 – 4 p.) Przyjrzyj się ilustracji i dokończ zdania znajdujące się pod tekstem. Zaznacz znakiem „X” litery oznaczające prawidłowe odpowiedzi.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Stan_trzeci#/media/Plik:Troisordres.jpg

1. Ilustracja przedstawia strukturę społeczeństwa:
 - A. niemieckiego,
 - B. francuskiego,
 - C. rosyjskiego.

2. Przedstawiciel stanu trzeciego został oznaczony cyfrą:
 - A. 1,
 - B. 2,
 - C. 3.

3. Przedstawiciele burżuazji byli częścią:
 - A. duchowieństwa,
 - B. szlachty,
 - C. stanu trzeciego.

4. Podział społeczeństwa na stany został zniesiony w następstwie:
 - A. rewolucji,
 - B. reform,
 - C. wojny.

ZADANIE IX (0 – 4 p.) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Do tabeli wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

Kongres wiedeński trwał w latach 1814 – 1815.	
Napoleona zesłano na wyspę Elbę po zakończeniu obrad kongresu wiedeńskiego.	
Jedną z zasad wprowadzonych na kongresie wiedeńskim była zasada legitymizmu.	
Święte Przymierze, które miało stać na straży postanowień kongresu wiedeńskiego utworzyły Rosja, Austria, Wielka Brytania.	

ZADANIE X (0 – 4 p.) Uzupełnij poniższy tekst. Wskaż prawidłową odpowiedź.

Rewolucja przemysłowa została zapoczątkowana w (XVII, XVIII) wieku w Anglii. Dzięki zastosowaniu maszyn tkackich i przędzalniczych rozwinął się przemysł (włókienniczy, chemiczny). W 1829 roku George Stephenson skonstruował (parowóz, samochód) , co umożliwiło powstanie i rozwój kolei żelaznej. Pierwszą kolej miejską – metro uruchomiono w 1863 roku w (Paryżu, Londynie).

ZADANIE XI (0 – 5 p.) Spośród podanych wydarzeń w każdej grupie podaj to, które miało miejsce jako drugie („środkowe”). Zaznacz znakiem „X” właściwą cyfrę.

- A.**
 1. Bitwa pod Cedynią.
 2. Bitwa pod Legnicą.
 3. Bitwa pod Płowcami.

- B.**
 1. Testament Bolesława Krzywoustego.
 2. Najazd mongolski na Polskę.
 3. Sprowadzenie krzyżaków do Polski.

- C. 1. Śmierć biskupa Stanisława ze Szczepanowa.
- 2. Śmierć króla Przemysła II.
- 3. Śmierć biskupa Wojciecha.

- D. 1. Koronacja Bolesława Chrobrego.
- 2. Koronacja Bolesława Śmiałego.
- 3. Koronacja Władysława Łokietka.

- E. 1. Pokój w Budziszynie.
- 2. Zjazd w Gnieźnie.
- 3. Pokój w Kaliszu.

ZADANIE XII (0 – 5 p.) Uzupełnij poniższy tekst. Wskaż prawidłową odpowiedź.

Od (XIII, XIV) wieku na ziemi polskie sprowadzano osadników z Niemiec. Właściciel ziemi, na której miała powstać wieś wystawiał dokument, w którym zlecał założenie wsi (wójtowi, zasadzcy). Osoba ta zajmowała się sprowadzaniem osadników i umieszczaniem ich w wyznaczonych przez pana miejscach. Osadnikom przysługiwała (wolnizna, renta), czyli zwolnienie ze świadczeń feudalnych w początkowych etapach zagospodarowania wynosząca od 2 do 24 lat. Po jej zakończeniu chłopci musieli płacić czynsz, składać daniny w naturze, a także wykonywać niewielkie darmowe prace na rzecz feudała. Obowiązywała ich także danina na rzecz Kościoła nazywana (dziesięcina, świętopietrze). Na czele wsi stał (burmistrz, sołtys), który zbierał podatki dla pana i przewodniczył obradom ławy wiejskiej.

ZADANIE XIII (0 – 5 p.) Przeczytaj poniższy tekst. dokończ zdania znajdujące się pod tekstem. Zaznacz znakiem „X” litery oznaczające prawidłowe odpowiedzi.

[...] Przewoźnicy [...] postanowiliśmy w mieście naszym [...], wyznaczyć miejsce, na którym by szkoła powszechna w każdym dozwolonym wydziale kwitnęła, a dla przyszłości na wieczne czasy tym pismem jej istnienie zapewnić chcemy. Niechże więc tam będzie nauk przemożnych perła, aby wydawała męża, dojrzałością rady znakomite, ozdobą cnót świetne, i w różnych umiejętnościach biegle [...]. Wszystkim [...] przyrzekamy, niżej wypisane artykuły [...], nienaruszone strzec i zachować, a w szczególności rektorom [...], doktorom, mistrzom, scholarom, którzy by [...] do wzmiankowanego miasta przybyli.

Źródło: Teksty źródłowe do nauki historii w szkole, nr 9, Warszawa 1960, s. 39 – 40.

- 1. Powyższy dokument wydał król:
 - A. Władysław Łokietek,
 - B. Kazimierz Wielki,
 - C. Ludwik Węgierski.

- 2. W wyniku decyzji ogłoszonej w dokumencie:
 - A. utworzono Akademię Krakowską,
 - B. zbudowano Sukiennice,
 - C. zbudowano Katedrę na Wawelu.

3. Dokument wydano w roku:
 - A. 1364,
 - B. 1370,
 - C. 1374.
4. Od tych wydarzeń do roku 2020 upłynęło:
 - A. 657 lat,
 - B. 3383 lata,
 - C. 656 lat.
5. Przedstawione wydarzenia miały miejsce w:
 - A. Gnieźnie,
 - B. Krakowie,
 - C. Toruniu.

ZADANIE XIV (0 – 5 p.) Przeczytaj uważnie poniższe informacje. Wybierz odpowiedzi z ramki.
 UWAGA! Nazwisk jest więcej, niektóre nie pasują!

1. Historyk, autor dzieła „Roczniki, czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego” -
2. Prawnik, pisarz polityczny, reprezentował Polskę na soborze w Konstancji -
3. Biskup warmiński, kardynał, w 1564 roku sprowadził do Polski jezuitów -
4. Jezuita, kaznodzieja, przełożył Biblię na język polski -
5. Teolog, pisarz, jezuita, autor „Kazań sejmowych” -

*Paweł Włodkowic * Wincenty Kadłubek * Jan Długosz *
 *Stanisław Hozjusz * Mikołaj Rej * Jakub Wujek * Piotr Skarga *

ZADANIE XV (0 – 5 p.) Przeczytaj postanowienia pokojów toruńskich. Przy każdym z nich podkreśl odpowiednio rok 1411 albo 1466.

- Polska odzyskała Pomorze Gdańskie - 1411/1466
- Litwa odzyskała Żmudź – 1411/1466
- Polska odzyskała ziemię chełmińską i michałowską- 1411/1466
- Polska odzyskała ziemię dobrzyńską – 1411/1466
- Prusy Zakonne stały się lennem Polski – 1411/1466

ZADANIE XVI (0 – 10 p.) Do każdego z poniższych zdań przygotowano po cztery odpowiedzi. Tylko jedna jest prawdziwa. Do tabeli pod pytaniami wpisz odpowiednio litery oznaczające prawidłowe odpowiedzi.

1. Hetman Stanisław Żółkiewski zginął w czasie walk z:
 - A. Rosją,
 - B. Turcją,
 - C. Szwecją;
 - D. Kozakami.

2. Hetman Jan Karol Chodkiewicz zmarł w czasie oblężenia przez Turków:
 - A. Chocimia,
 - B. Kamieńca Podolskiego,
 - C. Zbaraża,
 - D. Cecory.
3. Dowódcą wojsk polskich w czasie bitwy pod Wiedniem był:
 - A. Stanisław Żółkiewski,
 - B. Jan Karol Chodkiewicz,
 - C. Jan Sobieski,
 - D. Stanisław Koniecpolski.
4. Kolumnę Zygmunta III Wazy przed Zamkiem Królewskim w Warszawie ustawiono za panowania:
 - A. Zygmunta III Wazy,
 - B. Władysława IV,
 - C. Jana Kazimierza,
 - D. Augusta II Mocnego.
5. Pierwszą publiczną bibliotekę ufundowali i „oddali narodowi” w Warszawie bracia z rodziny:
 - A. Potockich,
 - B. Poniatowskich,
 - C. Czartoryskich,
 - D. Załuskich.
6. Autorem dzieła „O skutecznym rad sposobie”, w którym zawarto program zmian w państwie był:
 - A. Hugo Kołłątaj,
 - B. Ignacy Krasicki,
 - C. Stanisław Staszic,
 - D. Stanisław Konarski.
7. Order Virtuti Militari – „Za męstwo wojenne” – ustanowił król:
 - A. Stefan Batory,
 - B. Jan III Sobieski,
 - C. Stanisław August Poniatowski,
 - D. August III Sas.
8. Na czele insurekcji w Wilnie (22 - 23 IV 1794) stanął:
 - A. Jakub Jasiński
 - B. Antoni Madaliński,
 - C. Tadeusz Kościuszko,
 - D. Jan Kiliński.
9. Kościuszko nobilitował chłopą Wojciecha Bartosza nadając mu nazwisko Głowacki za odwagę w czasie bitwy pod:
 - A. Chełmem,
 - B. Raławicami,
 - C. Szczekocinami,
 - D. Maciejowicami.
10. Jednym z przywódców konfederacji targowickiej był:
 - A. Adam Czartoryski,
 - B. Ignacy Potocki,
 - C. Ksawery Branicki,
 - D. Stanisław Małachowski.

ZDANIE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ODPOWIEDŹ										

ZADANIE XVII (0 – 5 p.) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Do tabeli wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

Marszałkiem Sejmu Wielkiego był Stanisław Małachowski.	
Manifestacja przedstawicieli 141 miast królewskich pod przewodnictwem Jana Dekerta miała miejsce w Warszawie w 1788 roku.	
Konstytucja 3 maja została uchwalona na Zamku Królewskim w Warszawie.	
Konstytucja 3 maja znosiła liberum veto.	
Konstytucja 3 maja utrzymała zasady wyboru króla w drodze wolnej elekcji.	

ZADANIE XVIII (0 – 4 p.) Na podstawie analizy mapy dokończ zdania umieszczone poniżej. Wskaż prawidłową odpowiedź.

Źródło: <http://wlaczpolske.pl/index.php?etap=10&i=1318>

1. Mapa przedstawia ziemie polskie po (trzecim rozbiorze, kongresie wiedeńskim).
2. Wielkie Księstwo Poznańskie włączono do (Królestwa Pruskiego, Cesarstwa Austriackiego).
3. Z Krakowa i okolic utworzono (Rzeczpospolitą Krakowską, Galicję).
4. Królestwo Polskie połączono unią personalną z Cesarstwem (Austriackim, Rosyjskim).

ZADANIE XIX (0 – 6 p.) Uzupełnij poniższy tekst. Wskaż prawidłową odpowiedź.

Pierwszym powstaniem narodowym XIX stulecia było powstanie listopadowe, które wybuchło w (1830, 1831) roku. Po jego klęsce carat ograniczył autonomię Królestwa Polskiego i rozpoczął represje wobec uczestników powstania. Wielu Polaków zostało zmuszonych do (zesłania, emigracji), wskutek czego centrum polskiego życia politycznego i kulturalnego przeniosło się do Europy Zachodniej. Działacze emigracyjni przygotowywali ogólnonarodowe powstanie. Na początku 1846 roku podjęto próby walk w zaborze (pruskim, rosyjskim) i austriackim. W Galicji powstanie trwało zaledwie kilka dni i przekształciło się w wystąpienie chłopów przeciw szlachcie – tzw. rabację, na czele której stanął (Edward Dembowski, Jakub Szela). W latach 1848 – 49 w wielu krajach Europy miała miejsce Wiosna Ludów. W tym czasie wybuchło powstanie w Wielkopolsce, na czele którego stanął (Ludwik Mierosławski, Adam Czartoryski). Największym powstaniem narodowyzwoleniczym było powstanie (kościuszkowskie, styczniowe), które trwało w latach 1863 – 1864 i zakończyło się klęską Polaków.